

ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ТОВАРИСТВ

Володимир Дубічинський

Харківське лексикографічне товариство

На початку 1992 року на базі Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (НТУ «ХПІ») створено Харківське лексикографічне товариство (ХЛТ), що об'єднує вчених, перекладачів, викладачів, студентів, спеціалістів-нефілологів різних вишів міста Харкова та інших міст і держав, які працюють над створенням різноманітних словників, удосконалюють словникарську теорію та практику.

Товариство працює на громадських засадах. Харківським іменується лише за місцем знаходження. Його членами можуть бути мешканці різних міст, громадяни різних країн, всі, хто працює над створенням словників і навчальних словникових матеріалів.

Товариство бачить свої завдання не тільки у підготовці та виданні різноманітних словників, але й у концентрації зусиль і координації праці всіх словників світу, в організації та проведенні науково-практичних конференцій, семінарів, обговорень тощо.

ХЛТ організувало декілька міжнародних наукових конференцій і семінарів:

– Алушта – 1993, 1995 – Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми лексикографії»;

– Гродно (спільно з Гродненським державним університетом) – 1997, 1998, 2002, 2005, 2007, 2009 – Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми лексикографії»;

– Київ (спільно з Національним авіаційним університетом) – 2000 – Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми термінології та термінографії»;

– Відень (спільно з Австрійським комітетом славістів) – 2001 – Міжнародна наукова конференція «Слов'янські мови сьогодні»;

– Харків (спільно з Міжнародним слов'янським університетом) – 1999 – Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми лексикографії»;

– Харків (НТУ «ХП») – 2004 Міжнародна наукова конференція «Проблеми викладання мов»;

– Харків (НТУ «ХП»), спільно з Гродненським державним університетом та Інститутом славістики Клагенфуртського університету, Австрія) – 2011 – Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми лексикографії».

– Харків (НТУ «ХП») – 1994, 1996, 1998, 1999, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012 – Міжнародний лексикографічний семінар для студентів, аспірантів і молодих учених (Школа молодих лексикографів).

У наукових заходах ХЛТ брали участь словникарі з України, Росії, Білорусі, Австрії, Великобританії, Ізраїлю, Китаю, Кореї, Німеччини, Польщі, Угорщини, Швеції тощо, обговорювалися проблеми методології словникової праці, термінографії, типології словників, національно-культурної специфіки лексикографічної практики, проблеми історичного та комп'ютерного словникарства. Форуми закликали лексикографів до створення міжнародних авторських колективів, заявили про «відкриття державних кордонів» у галузі співробітництва словникарів.

ХЛТ встановило наукові та ділові контакти з провідними міжнародними словникарськими організаціями EURALEX, Лексикографічним центром університету м. Ексетера (Великобританія), Мовним центром Університету ім. Гумбольдта в Берліні (Німеччина), Інститутами славістики Клагенфуртського (Австрія) та Гранадського (Іспанія) університетів, є одним з ініціаторів створення Харківського відділення Українського термінологічного товариства.

З 1998 року ХЛТ на базі НТУ «ХП» розробляє комп'ютерні системи забезпечення українсько-російсько-українського й українсько-англійсько-українського перекладу наукових текстів. На програмній основі, розробленій в лабораторії машинного перекладу НТУ «ХП», товариством виконується перспективна програма складання україномовних перекладних словників на електронних носіях за провідними галузями людської діяльності (за різними терміносистемами), створюється єдина технологія постійного оновлення термінології української мови.

ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ХАРКІВСЬКОГО ЛЕКСИКОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА

1. Современные проблемы лексикографии / Под ред. В.В.Дубичинского, С.В.Вакуленко, А.И.Даниленко – Харьков, 1992 – 286 с.

2. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь / Под ред. В.В. Дубичинского, С.В. Вакуленко, А.И. Даниленко – Вып. 1 – Харьков, 1994 – 268 с.
3. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь / Под ред. В.В. Дубичинского – Вып. 2 – Харьков, 1995 – 73 с.
4. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь / Под ред. В.В. Дубичинского – Вып. 3 – Харьков, 1996 – 133 с.
5. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь / Под ред. В.В. Дубичинского – Вып. 4 – Харьков, 1997 – 115 с.
6. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь / Отв. ред. В.В. Дубичинский – Вып. 5 – Гродно, 1998 – 188 с.
7. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь / Отв. ред. В.В. Дубичинский – Вып. 6 – Харьков, 1999 – 134 с.
8. *Vocabulum et vocabularium*: Слово и словарь // Вестник Международного славянского университета (МСУ). Серия «Филология». – Вып. 7. – Харьков, 1999 – Т. 2, № 4. – 146 с.
9. Сучасні проблеми термінології та термінографії – Київ, 2000.
10. *Slavic Languages Today* / Ed. T. Reuther – Vienna, 2001.
11. *Vocabulum et vocabularium*. Слово и словарь: Сб. науч. трудов по лексикографии / Отв. ред. В.В. Дубичинский, С.А. Емельянова, Л.В. Рычкова – Вып. 8. – Гродно, 2002 – 227 с.
12. Прикладная лингвистика. Проблемы построения лингвистического обеспечения образовательных систем высшей школы: Сб. научных статей / Сост.: В.В. Дубичинский, К.А. Метешкин, Л.А. Федорченко – Харьков: МСУ, 2005 – 112 с.
13. *Vocabulum et vocabularium*. Слово и словарь: Сб. науч. трудов по лексикографии / Отв. ред. Л.В. Рычкова и др. – Вып. 9. – Гродно, 2005. – 251 с.
14. *Vocabulum et vocabularium*. Слово и словарь: Сб. науч. трудов по лексикографии / Отв. ред. Л.В. Рычкова, В.Л. Воронович – Вып. 10. – Гродно, 2007. – 181 с.
15. *Vocabulum et vocabularium*. Слово и словарь: Сб. науч. трудов по лексикографии / Отв. ред. Л.В. Рычкова, И.А. Усаченко – Вып. 11. – Гродно, 2009. – 137 с.
16. *Vocabulum et vocabularium*. Слово и словарь: Сб. науч. трудов по лексикографии / Под. ред. В.В. Дубичинского и Т. Ройтера – Вып. 12. – Харьков, 2011. – 230 с.

**ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРІВ-ЧЛЕНІВ
ХАРКІВСЬКОГО ЛЕКСИКОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА**

1. Дубичинский В.В., Валит Е.С., Трофимченко Ю.И. Учебный словарь сочетаемости терминов. Сельскохозяйственной техника / Под ред. В.В. Морковкина. – М.: Русский язык, 1990.
2. Боярова Л.Г., Корж А.П. Короткий російсько-український словник сучасних математичних та економіко-математичних термінів. – Харків, 1993.
3. Дубичинский В.В. Искусство создания словарей. Конспекты по лексикографии. – Харьков, 1994.
4. Термінологічна лексика з мікро- та макроекономіки: Російсько-український словник / За ред. Т.В.Рябової та В.В.Дубічинського – Харків, 1994.
5. Дубичинский В.В., Романов Ю.А., Данилевич С.Б., Медолазов А.А. Учебный русско-английский словарь математических терминов / Под ред. В.В.Дубичинского – СПб: СПбГУ, 1996.
6. Дрозд О.М., Дубічинський В.В., Д'яков А.С., Зубарєва В.А., Кияк Т.Р., Куліш В.І., Олійник С.П. Словник-посібник економічних термінів. Російсько-українсько-англійський / За ред. Т.Р.Кияка – Київ: Вид. дім «КМА», 1997.
7. Боярова Л.Г., Корж А.П. Російсько-український словник сучасних банківських, фінансово-кредитних та комерційних термінів – Харків, 1997.
8. Дубичинский В.В. Теоретическая и практическая лексикография // Wiener Slawischer Almanach – Sonderband 45 – Wien, Харьков, 1998.
9. Дубичинский В.В., Зубарева В.А., Олейник С.П. и др. Словарь-справочник терминов внешнеэкономической деятельности: Русско-англо-китайский – Харьков: Харьк. коллегіум, 2000.
10. Дубичинский В.В., Самойлов А.Н. Словари русского языка. Учебное пособие – Харьков, 2000.
11. Дубичинский В.В. Лексикология, лексикография и словообразование русского языка. Пособие для немецкоговорящих студентов – Клагенфурт: Клаг. ун-т, 2001.
12. Бондаренко В.В., Гаврись О.М., Ларка М.І. Російсько-український словник організаційно-економічних та супутних термінів – Харків: НТУ «ХП», 2001.
13. Дубічинський В.В. Лексикографія української мови. Конспект лекцій – Харків: НТУ «ХП», 2002.
14. Дубічинський В.В., Кринець О.М., Чернявська С.М. Словник-мінімум термінів ділової української мови – Харків: НТУ «ХП», 2002.

15. Зембинська Т.М., Морозов І.В., Дубічинський В.В. Російсько-український та українсько-російський словник термінів сільськогосподарської техніки – Харків: ХТУСГ, 2004.
16. Дубічинський В.В. Українська лексикографія: історія, сучасність та комп'ютерні технології – Харків: НТУ «ХП», 2004.
17. Канова Е., Эгерт В., Дубичинский В. Краткий учебный русско-немецкий словарь актуальной лексики – Берлин: Ун-т ім. Гумбольдта, 2005.
18. Сучасний тлумачний словник української мови: 65000 слів // Укладачі: Кусайкіна Н.Д., Цибульник Ю.С. / За ред. В.В.Дубічинського – Х.: ВД «Школа», 2006.
19. Dubichynskij V., Chaikheva T., Conacova E. Diccionario didáctico de paralelos léxicos Ruso-Español. // Filología y Lingüística. Universidad de Granada, Granada, 2006.
20. Дубичинский В.В., Евдощенко С.И., Гайворонская В.В. Словарь химических терминов. // Под ред. В.В.Дубичинского – Ростов н/Д: Феникс, 2006.
21. Сучасний орфографічний словник: 180000 слів. // Укладачі: Дубічинський В.В., Косенко Н.Я. Харків: ВД «Школа», 2007.
22. Дубичинский В.В., Шайхиева Т.Н. Лексикология и лексикография русского языка. Учебное пособие для испаноговорящих студентов. // Гранада: Гранадский университет, 2007.
23. Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кривець О.М. Фахова українська мова: Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2008 – 272 с.
24. Орфографічний словник сучасної української мови: 30.000 слів / Укладач В.В.Дубічинський – Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2008 – 512 с.
25. Дубичинский В.В. Лексикография русского языка: учебное пособие – М.: Наука: Флинта, 2009 – 432 с.
26. Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів. // Укладачі: Кусайкіна Н.Д., Цибульник Ю.С. / За заг. ред. В.В.Дубічинського – Х.: ВД «Школа», 2009. – 1008 с. + CD версія.
27. Сучасний орфографічний словник української мови: 180000 слів // Укладачі: Дубічинський В.В., Косенко Н.Я.– Х.: ВД «Школа», 2009. – 1024 с. + CD версія.
28. Дубічинський В.В. Українська мова. Сучасний довідник. Орфографія, стилістика, граматики, пунктуація, словники – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2010 – 544 с.

29. Dubichynskij V., Chaikhieva T. Prácticas de lexicología y lexicografía de lengua rusa (Ejercicios y comentarios para hispanohablantes) – Granada: Universidad de Granada, 2011. – 203p.

30. Дубичинский В., Ройтер Т. Русско-немецкий словарь лексических параллелей: около 1750 словарных статей – М.: ЭЛПИС, 2011. – 304 с.

Volodymyr DUBICHYNSKY
Kharkiv centres for lexicography.